

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

Nr. 3282/1935.

NICOLAE

Din mila lui Dumnezeu Dreptcredinciosul Episcop
al Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Iubitului cler și popor al Eparhiei noastre, iubiților și Onoraților
deputați ai Adunării Eparhiale: Dar și milă dela Dumnezeu Tatăl
și Domnul nostru Iisus Christos!

În temeiul Art. 134 din Statutul pentru organizarea Bisericii
ortodoxe române, convocăm și prin aceasta declarăm de convocată

ADUNAREA EPARHIALĂ

în biserica catedrală ortodoxă română din Cluj, pe **Duminea
a V-a după Paști, a Samarinencii, adevă 26 Mai 1935, la
9 ore dimineața**, când se va începe serviciul divin în cate-
drală, iar după aceasta va urma deschiderea Adunării. Ședințele
vor continua în sala festivă a reședinței episcopoești (Piața Cuza
Vodă Nr. 3.)

Cluj, la 7 Mai 1935.

Nicolae Ivan m. p.,
Episcop.

Art. 8. — Toți deputații sunt datori a se înfățișa pe ziua deschi-
derii Adunării, sau în cazuri grave de împedecare, a-și justifica în scris
absența. — Cei prezenți sunt datori a participa la ședințele Adunării, a
lua parte la lucrările ei, a primi alegerile și însărcinările date lor, dela cari
numai Adunarea îi poate dispensa. — Deputații, cari nici nu-și justifică
absența cu probe demne de crezământ, nici nu se înfățișează la Adunare,
în decurs de 3 zile dela deschiderea ei, se consideră că au renunțat la
mandat. — Concediu pe 3 zile poate da președintele, iar pe timp mai în-
delungat numai Adunarea. Pe timpul absenței nu se dau diurne. Cererile
de concediu se rezolvă îndată.

Prima conferință a profesorilor dela Academiile teologice ort. rom. din Mitropolia Ardealului.

În zilele de 19 și 20 Aprilie a.
c. a avut loc, în Sibiu, prima con-
ferință a profesorilor dela Academiile
teologice ortodoxe române din Ar-
deal, la care au luat parte aproape
toți profesorii.

Au fost de față dela Arad: Dr.
T. Botiș, rector, Dr. Nicolae Popo-
viciu și Dr. S. Șiclovan. — Dela
Caransebeș: Dr. D. Cioloca, Zeno
Munteanu, Isaia Suru și C. Vladu,
— Dela Oradea: P. Sf. Sa Andrei,
rector, Dr. Șt. Muntean, Dr. Lupșa,
Dr. Procopoviciu și Dr. Petrețuța. —
Dela Sibiu: Nic. Colan, rector, Be-
leuță, Dr. Hradil, Dr. N. Popoviciu,
Dr. Neaga și Popa. — Iar dela
Academia noastră au participat toți
profesorii: Dr. I. Vască, rector, Dr.
O. Bucevschi, Dr. G. Muntean, Dr.
G. Stănescu, Dr. I. Pașca, Dr. A.
Buzdug și Dr. V. Petrașcu.

În 19 Aprilie orele 8 a. m. s'a
oficiat sf. Liturghie, în biserica ca-
atedrală, la care au asistat toți profe-
sorii. După serviciul divin profesorii
au trecut la Reședința Mitropolitană,
pentru a fi prezentați Î. P. Sf. Păr.
Mitropolit Nicolae. Corpul profesori-
lor a fost prezentat de către Păr. Dr.
T. Botiș dela Arad. La cuvântarea
părintelui Rector a răspuns Î. P. Sf.
Mitropolit, subliniind, că se simte
foarte fericit văzând că o veche do-
rință a Î. P. Sf. Sale s'a împlinit.
„De mult am dorit să adun la un
loc profesorii Academiilor teologice
ortodoxe, fiindcă știu că cărbunii,
strânși la un loc, ard cu mai multă
tărie și dau mai multă căldură, de-
cât dacă ard izolați”, a accentuat
între altele Î. P. Sf. Sa.

La orele 10, Î. P. Sf. Sa Păr.
Mitropolit a deschis conferința, în

aula Academiei. După-ce corul teo-
logilor a cântat Rugăciunea Domneas-
că, Î. P. Sf. Sa a rostit cuvântarea
de deschidere, în care, cu multă su-
prioritate de gândire și cu mult ta-
lent de expunere, a arătat rostul con-
ferinței și importanța problemelor ce
se vor discuta.

„Bisericii noastre ortodoxe, — a
zis Î. P. S. S., — nu-i trebuie preoți
statisti, ci preoți plini de duh apos-
tolesc și râvnă misionară, caractere
tari, preoți plini de dragoste pentru
preoție și plini de curaj ca să se
poată afirma în ori-ce împrejurare.”

S'au expediat telegrame omagiale:
M. Sale Regelui Carol II, Î. P. Sf.
S. Păr. Patriarh Miron, tuturor Epis-
copilor din Mitropolia Ardealului,
Înaltului Guvern și Ministerului Cul-
telor și Instrucțiunii publice.

A luat cuvântul dl T. Păcescu,
delegatul Ministerului Cultelor. D-sa
dorește ca debaterile să fie cât mai
rodnice, deoarece problemele ce s'au
luat în program sunt de mare im-
portanță, nu numai pentru viitorul
bisericii, ci și pentru viitorul neamu-
lui nostru. Vorbind despre Facultăți,
Academii și Seminarii teologice, ac-
centuează că Academiile sunt cele
mai potrivite pentru formarea cleru-
lui, deoarece în ele, pe lângă instruc-
țiune, se dă și educația recerută.
Creșterea teologilor în internat este
ceea ce ridică valoarea Academiilor.
Facultățile sunt necesare având să
facă știință pentru știință.

Dl prof. Dr. N. Cotos, aduce sa-
lutul de pretinție și dragoste familiară
a Facultății de teologie din Cernăuți.
Declară că, cunoscând împrejurările,
această conferință cu toate punctele
luate în program e necesară și pe
deplin justificată, căci educarea cle-
rului e o problemă mare care trebuie
să ne dea de gândit tuturor celor
cari avem această sarcină și răspun-
dere. Se citesc apoi telegramele sosite.

P. Sf. Sa Păr. Arhiepiscop Andrei
dela Oradea-mare, luând cuvântul,
spune că bisericii și neamului îi tre-
buie o generație de preoți superiori,
atât ca știință, cât și ca morală, căci
împrejurările în cari au să trăiască
preoții de azi, sunt foarte complicate.
Mulțumește Î. P. Sf. Sale Păr. Mi-
tropolit pentru convocarea conferin-
ței și-l asigură că profesorii au ve-
nit cu gând curat și cu inimă iubi-
toare la această conferință. Cere a-
jutorul lui Dumnezeu pentru lucră-
rile ce încep.

„Vedeți mâinile mele și
picioarele mele că eu în-
sumi sunt, pipăiți-mă și
vedeți că un spirit nu are
carne și oase, cum mă
vedeți pe mine având.”

Luca 24, 39.

Păr. rector Dr. Teodor Botiș ci-
tește referatul: „Educația studenților
în internatele teologice” din care am
subliniat următoarele: Educația preo-
ților fără de internat nici nu se poate
închipui. Studenții teologi crescuți în
combinație cu alți studenți vor de-
veni, poate buni funcționari biseri-
cești, nu însă și buni preoți. Inter-
natul îi ferește de ispitele și păca-
tele lumii, îi încadrează în viața bi-
sericească, face din teologi persona-
lități religioase. Numai un cler îm-
podobit cu virtuți, poate să impună
lumii profane și să mențină presti-
giul bisericii. Viitorul bisericii atâr-
nă dela buna educație ce o dă clerului
său. Școala teologică e oglinda Epar-
hiei. Internatul să nu fie un fel de
temniță pentru studenți, căci în a-
cest caz studentul teolog nu și-ar
mai aduce aminte cu drag de el, și
nici să nu fie ținut pentru creare de
venituri. Internatul să înlesnească stu-
diul. În el trebuie să fie o capelă îm-
podobită, o sală de meditație, de lec-
tură, de distracție, de bibliotecă și
în fine o gospodărie model. — Rec-
torul, spiritualul, prefectul și întreg
personalul trebuie aleși bine, și sunt
datori să premerge cu purtare exem-
plară, să fie pilde vii pentru viitorii
preoți.

Mijloacele educației sunt: rugă-
ciunea, în comun, care va fi alimen-
tată de atmosfera religioasă din in-
ternat. Meditație zilnică, examinarea
conștiinței, participarea la serviciile
divine din catedrală, în Dumineci și
sărbători, lectura religioasă, spoveda-
nia și cuminecarea, convorbirea cu
spiritualul, uniforma pentru cei din
anul ultim. În internat să se pri-
mească atâția teologi de câți are E-
parhia nevoie.

Deschizându-se discuția asupra
acestei chestiuni au luat cuvântul
mai mulți profesori.

Prof. Dr. V. Petrașcu dela Cluj
a citit un proiect de regulament „pen-
tru internatele Academiilor de teolo-
gie”. Cu unele modificări s'a luat la
cunoștință și s'a hotărât ca să fie
trimis Episcopilor spre aprobare.

Referatul: „Despre învățământul
teologic ca învățământ educativ” nu
s'a citit, fiind referentul, Prof. Po-
pescu dela Arad, absent. S'a hotărât
însă ca și acest referat să fie publi-
cat împreună cu celelalte, dacă va
fi cazul.

Prof. Dr. N. Popoviciu dela Arad
a citit referatul său: „Despre mate-

riile teologice, scopul și metoda de predare a lor", accentuând între altele: că baza educației e instrucția. Academiiile n'au de scop ca să crească specialiști desăvârșiți. Principiul lor este „non multa sed multum”. Personalitatea profesorului e metoda cea mai bună.

P. Sf. Sa Arhiereul Andrei dela Oradea-mare citește referatul despre materiile teologice și planul analitic. La această chestiune au luat cuvântul iarăși mai mulți profesori.

Păr. Prof. H. Roventza, aduce salutul Facultății de teologie din București. Îi mulțumește Î. P. S. S. Păr. Mitropolit.

Păr. Dr. I. Petreună dela Oradea a citit un proiect pentru organizarea asociației profesorilor și a studenților dela Academii Teologice ortodoxe române.

Sâmbătă, 20 Aprilie, ora 9 a. m.

Păr. prof. Dr. N. Popoviciu dela Sibiu, a citit referatul: „Despre pastorală cea nouă și importanța ei în cadrul învățământului teologic”, alcătuit de Dr. D. Stăniloae, prof. Sibiu, care era absent din cauză de boală. Din acest referat desprindem următoarele: Pastorală se ocupă cu tactica de lucru a păstorului de suflete. O metodă bună de lucru cere și un aplicator bun. Dela păstorul de suflete se cer calități deosebite. Întreaga instrucție și educație din școală trebuie să aibă ca scop formarea păstorului de suflete. Toți educatorii din școală trebuie să cunoască calitățile păstorilor de suflete și cunoscându-le trebuie să le și cultive în tot timpul anilor de studiu. Cele mai importante calități sunt: Convingerea religioasă și spiritul misionar. Sunt oameni religioși, dar sunt prea pasivi, aceștia n'au spirit misionar, deci nu pot avea nici succese pastorale. Răvna, prudența energică etc., derivă din acestea. Aceste două calități trebuiesc dezvoltate și cu ocazia predării celorlalte materii teologice. Sf. Scriptură trebuie privită și predată ca o comoară de cuvinte cari grăiesc inimii pentru a o îndemna la fapte. Un ajutor important pentru formarea păstorului de suflete este internatul. Duhovnicul trebuie să fie ca și un grădinar bun care în fiecare zi își cercetează florile. Prof. de pastorală va recomanda studenților cărți despre personalități marcante în domeniul pastorației. E lipsă azi de o pastorație individuală. Pastorația prin asociații religioase e foarte importantă.

Deschizându-se discuții asupra acestei probleme au luat cuvântul Î. P. Sf. Sa Păr. Mitropolit și mai mulți profesori, exprimându-și punctul de vedere în concordanță cu expunerile referatului.

Prof. Dr. G. Muntean dela Cluj, a citit referatul său: „Despre unificarea organizației Academiiilor teologice”. Proiectul prezentat a fost luat deocamdată la cunoștință de către adunare și s'a hotărât să fie trimis Consiliilor Eparhiale spre aprobare.

Prof. Dr. N. Popovici dela Sibiu citește înainte de încheiere următoarea moțiune:

1. Profesorii Academiiilor teologice ortodoxe din Mitropolia Ardealului, întruniți la Sibiu în prima lor conferință, constatând că pregătirea viitorului cler este o chestiune de vitală importanță pentru sfânta noastră Biserică.

2. Această Biserică având singură dreptul și datoria de a-și crește slujitorii, se va îngriji să organizeze învățământul teologic în așa fel, ca prin el să zidească sufletele de misionari, caracterele de preoți de care ea are nevoie pentru împlinirea chemării sale mântuitoare între oameni.

3. Constatând existența diferitelor feluri de școli teologice (facultăți, academii, seminarii), profesorii Academiiilor teologice, își exprimă întreaga lor recunoștință față de prețioasa contribuție pe care a adus-o fiecare școală teologică la pregătirea clerului din trecut și departe de a dori desființarea vreuneia, sunt convinși că autoritatea bisericească va desăvârși cât mai grabnic organizarea acestor școli ca să fie cât mai folositoare pentru Biserică și neam.

4. Aceste criterii reclamă școlile superioare — Academii, Facultăți — înzestrate cu internate.

5. Având în vedere faptul că Academiiile teologice existente pretind dela studenții lor pregătire de bază egală cu bacalaureatul, că profesorii lor se recrutează după normele învățământului superior, că studiul durează 4 ani, că în sfârșit aceste școli sunt încadrate administrativ în învățământul superior, profesorii Academiiilor teologice cer să li se recunoască dreptul de a elibera diplome de licență.

Moțiunea a fost votată în întregime de congres.

Prof. Dr. Muntean dela Oradea-mare mulțumește Î. P. Sf. Sale pentru sfaturile și îndrumările luminate, date în cursul desbaterilor, îl asigură de dragostea profesorilor și-i dorește dela Dumnezeu viață îndelungată.

Î. P. Sf. Sa Păr. Mitropolit rostește cuvântarea de încheiere, mulțumind tuturor, cari, dând ascultare glasului de chemare al Arhipăstorului, au venit la această consfătuire. Mulțumește în mod deosebit, delegatului Ministerului Cultelor, precum și celor doi delegați a celor două Facultăți de teologie, cari au onorat conferința cu prezența lor. Împărtășind binecuvântarea arhierească celor prezenți, a închis conferința, corul teologilor intonând imnul: „Înțelegeți neamuri și vă plecați, căci cu noi este Dumnezeu”.

Profesorii au fost găzduiți de Î. P. Sf. Sa Păr. Mitropolit.

Asemenea conferințe sunt necesare și repetarea lor se impune pentru îndrumarea și lămurirea cu privire la cele mai importante probleme în legătură cu pregătirea corespunzătoare a clerului reclamat de împrejurările de azi.

R.

„Iisus după ce a înviat în dimineața zilei dintâi a săptămânii s'a arătat mai întâi Mariei Magdalina din care scosese șapte draci.”

Marcu 16, 9.

Din pastoralele Arhiereilor nostri.

Î. P. Sf. Mitropolit Nicolae.

„...Nedespărțită de Celce din mormânt ca un mire a ieșit, Biserica lui Hristos e așezată pe temelie învierii. Credința în învierea Domnului a pus în mișcare sufletele apostolilor și le-a dat curajul propovăduirii fără frică până la marginile pământului. Din fiecare cuvânt pe care l-au rostit și din fiecare șir pe care l-au scris vibrează credința lor în învierea Domnului. Ea le-a dat răzimir în mijlocul suferințelor și simțământul biruinței chiar în fața morții. Toată viața cea nouă, care s'a propagat prin Biserică, a răsărit din „izvorul nesticăciunii, din Hristos, celce a izvorât din mormânt”, căci Hristos prin învierea Sa „moartea au stricat și au adus la lumină viața și nesticăciunea prin evanghelie” (II. Timot. 1, 10).

Câți au vrut să surpe Biserica Domnului, dar nimenea nu a putut, fiindcă ea este clădită pe înviere. Împărații cei tari ai păgânilor au săpat morminte peste morminte Bisericii și au voit să o închidă în ele, dar Biserica a rupt pecetea, a trântit la pământ paznicii și s'a ridicat din nou la viață și la biruință, fiindcă cu ea este Domnul cel înviat din morți. Ea stă neclintită pe temelie învierii Domnului și e lăsată să fie aici în lume „stâlp și întărire a adevărului”. Ori câte vrăsmăși se îndreaptă astăzi și se vor mai îndrepta în viitor împotriva Bisericii, se vor sfărma întrunepuțință, dar Biserica va sta ca cetatea cea de pe munte și „nici porțile iadului nu o vor birui pe ea”.

Sf. apostol Pavel numește Biserica trupul mistic al lui Hristos și aceasta este ea pentru noi creștinii dreptmăritori. Hristos rămâne pentru totdeauna capul ei, care o conduce. Învățătura Bisericii nu este altceva decât adevărul, care a zburat de pe buzele Mântuitorului și al cărui răsădit s'a păstrat în propovăduirea apostolilor și a urmașilor lor până în ziua de astăzi. Duhul sfânt luminează și însuflețește Biserica, ferindu-o de rătăcirii. Se schimbă părerile oamenilor dela o zi la alta; se răstoarnă învățăturile și legile lor, căci sunt trecătoare ca tot ce este omenesc, dar învățătura Bisericii a rămas aceeași și nu se va schimba până la sfârșitul veacurilor, fiindcă ea este adevărul Domnului, care a fost pecetluit cu sângele vărsat pe cruce și rămâne în veci același. Nu păreri ale lor, ci acest adevăr al Domnului sunt chemați să-l vestească slujitorii Bisericii, cari sunt trimișii lui

Hristos, la cari se referă cuvintele Lui: „Celce vă ascultă pe voi, pe mine mă ascultă și celce se leapădă de voi, de mine se leapădă, iar celce se leapădă de mine, se leapădă de Celce m'a trimis pe mine” (Luca 10, 16)...”

*

P. S. Episcop Roman dela Oradea

„Mai nainte de a scrie această Pastorală de Paști pentru întărirea voastră sufletească, am lăsat să treacă pe dinaintea ochilor mei sufletești lungul șir de ani trăiți de mine. În această oglindă a vremii am văzut împărății și popoare prăbușite, oameni striviți în lanțuri, moarte năpraznică, lumină și întunec, dreptate și strâmbătate, adevăr și minciună, fericire și nefericire, adevărat în-treg calvarul omenesc în înfățișarea lui pământescă. Pretutindenea am întrezărit mâna lui Dumnezeu, intervenind îndreptătoare în istoria omenirii.

De aici de jos mi-am înălțat ochii la cer și am văzut altă lume, a sufletelor fericite, a cetelor îngerești și a sfinților, împărăția cerească.

Jos zbucium neîncetat, sus pace și bunăvoință neturburată...

Viața de familie e și ea răscolită de patimi. Iubirea dintre soți și căsniciile fericite, sunt tot mai rare. Familia, această răsadniță a societății omenesti, e bântuită și ea de toate furtunile. De unde să primească copilul pilda cea bună dacă n'a cunoscut-o în casa părintească? Lipsa de creștere a tineretului de către părinți în frica și legea lui Dumnezeu, și înclinarea tinerimei cu ușurință spre toate ispitele vieții lumești, trebuie să ne îngrijoreze în privința viitorului ce ne așteaptă ca țară și popor...

O dovadă tristă a vieții de azi, lipsită de binecuvântarea lui Dumnezeu, o avem și în faptul că numărul sufletelor începe să scadă în unele comune. În loc de a sporî bucuria vieții, flacăra ei se stinge. Dacă va continua acest proces vom ajunge că și mult-puținul ce-l avem să rămână fără brațe muncitoare.

Ușurința de a trece prin viață cu cât mai mare grabă și a cheltui în schimb cât mai puțină osteneală, este dorința omului din zilele noastre. Molima aceasta a cuprins nu numai orașele ci și satele, nu numai pe cei învățați ci și pe cei neînvățați. Am vrea cu toții să ne asigurăm o parte cât mai mare din plăcerile acestei lumi, din care am alungat pe stăpânul ei: Dumnezeu. Și ne e cu nepuțință să le gustăm în tihnă. Neliniștea, ce ne copleșește sufletele în mijlocul plăcerilor din ce în ce mai rafinate, nu este oare o dovadă apăsătoare, ce ne spune că lumea nu-și poate afla echilibrul, statornicia, decât în Dumnezeu?

Viața de azi se aseamănă cu un calvar. Întrebarea e numai dacă el e încă lung și la capătul lui ne așteaptă izbăvirea? Răspunsul să ni-l dăm fieștecare. Nici un alt timp nu

e mai potrivit la așa ceva ca cel de acum, când crucea Mântuitorului strălucește din nou biruitoare în fața noastră. Cuvintele din imnul învierii: „Hristos a înviat din morți, cu moar-

tea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le“ se adresează azi mai mult ca oricând sufletelor noastre apăsate...”

Congresul învățătoarelor dela școlăle de copii mici.

— Cuvântarea P. Sf. Episcop Nicolae. —

Săptămâna trecută au avut loc pe teritoriul eparhiei noastre două congrese didactice: unul al profesorilor secundari la Tg.-Murăș și altul al conducătoarelor de grădini de copii ținut în Cluj. Cel dintâi s'a ocupat cu revendicările materiale ale profesorilor, cerând o salarizare mai bună și hotărând sindicalizarea efectivă; cel din urmă a avut un caracter pedagogic, tratând probleme de educația copiilor. Amândouă au fost prezidate de dl C. Angelescu, Ministrul Instrucțiunii publice, care a ținut discursuri revelatorii în cece privește politica noastră școlară.

La congresul din Cluj a luat parte și Prea Sf. nostru Episcop Nicolae, care a vorbit cel dintâi, examinând

într'o expunere înțeleaptă problema analfabetismului și dând câteva soluții practice foarte aplaudate.

Cuvântarea P. S. Episcop Nicolae

P. Sf. Sa spune că puterea de viață a unui popor o arată școala primară și profesorii de toate categoriile. Școala trebuie să fie temelie pe care să se așeze statul și tot ce are un neam mai scump. Dacă această instituție funcționează normal, progresul țării e asigurat. Statul român a primit o moștenire grea în Ardeal, pentru că școala românească a fost persecutată și primejduită, așa că abia mai vegeta.

Venind unirea, ministrul de atunci și de acum al școlălor românești, a înălțat însă școala neamului la situația de azi. În 4 ani de muncă școala românească a luat un avânt îmbucurător și înălțător.

În numele bisericii ortodoxe a exprimat mulțumiri călduroase dlui ministru Dr. Angelescu pentru tot ceace a făcut pentru școala românească din Ardeal. Dl ministru, a dat dovadă că se poate lucra mult chiar și cu mijloace materiale modeste.

În ce privește regiunile de moți, a spus că în regiunea lor nu e nevoie de prea multe școli, ci mai mult de cantine școlare, cari să dea hrană copiilor veniți din depărtări mari. În direcția aceasta până acum s'a făcut puțin, dar avem toată nădejdea că dl ministru Angelescu ne va ajuta și aci.

P. Sf. Sa Episcopul Nicolae

Campania împotriva episcopului sas Glondys.

Gazeta noastră a fost cea dintâi, care a semnalat opiniei publice pastorală revoltătoare, trimisă de Paști poporului săsesc de către superintendentul sibian. Toată presa românească a comentat în articole numeroase acest act de îndrăzneală nemaipomenită în contra Statului nostru, arătându-și indignarea legitimă și cerând sancțiuni exemplare față de episcopul agitator.

În adevăr, este intolerabil să vezi o pastorală de Paști transformată într'un fel de manifest electoral politicianist, care uitând cu totul de învierea Mântuitorului, stropește cu noroiul celor mai îndrăznețe acuze nedrepte țara noastră și guvernele ei.

Ci-că Sașii ar fi prizoniți de moarte, prin sugrumarea școlilor, prin sărăcirea lor economică cauzată de reforma agrară, prin atacarea dreptului lor la

viață pe toate terenele, și mai recent prin lovitura de grație ce se dă bisericii lor naționale, prin noua lege de salarizare a clerului.

Adevărul este că sub Unguri ei aveau 245 școli primare, iar azi numără 379, iar școlile secundare au sporit dela 19 din epoca maghiară la 29 plus 6 secții germane pe lângă liceele de stat. Cele trei bănci mari săsești din Sibiu și Brașov, și-au sporit capitalurile în România la sute de milioane, cu depuneri cifrate la aceleași sume enorme. Reforma agrară a profitat și comunelor săsești la fel ca celor românești, dacă au fost suprafețe expropriabile. Cât privește povestea cu desființarea bisericii, ea este din cele mai mincinoase. Întâi pentru că proiectata lege de salarizare se aplică exact în aceleași condiții și celei românești, deci nu poate fi vorba de persecuții; al doi-

lea pentru că noi cunoaștem foarte bine bogățiile preoților sași, numiți „grofi“ tocmai de înțeleptul primar de odinioară al Sibiului, Albert Dörr. O reducere eventuală de subvenție de stat, nu i-ar atinge de loc pe acești fericiți posesori de privilegii materiale.

Văzând atmosfera grea, ce s'a creat în opinia publică, Episcopul Glondys — silit probabil de fruntașii mireni ai bisericii luterane — a venit să facă penitență, după o săptămână de atacuri, publicând în ziarele din București o scrisoare de retractare. Ea este atât de jalnică, încât mai mult îl acuză decât să-l scuze. Printre altele cutează să afirme, că n'a dat o pastorală, ci a scris un simplu articol sub titlul „Paștile sub perzeuție“. Las' că n'are importanță forma, ci fondul, dar adevărul este că a apărut de fapt în foaia bisericească oficioasă „Kirchliche Blätter“ sub semnătura finală: „Dela Epis-

copia Bisericii evanghelice din România“. Faptul este confirmat și de „Tageblatt“-ul din Sibiu, care publicând pastorală la loc de frunte în Nr. 18.606 din 21 Aprilie a. c., spune în nota introductivă că a fost trimisă tuturor parohiilor săsești.

Așa fiind, credem, că e cazul să se recurgă la sancțiuni, spre a se pune capăt acestor acțiuni de subminare primejdioasă. Statul a știut proceda cu energia cuvenită față de nuntii Marmaggi și episcopul Glattfelder din Timișoara, când aceștia au sfidat interesele românești. Să fie și de astădată, mai ales că are în fața lui un recidivist incorrigibil. Căci altfel provocațiunile minoritare o să fie tot mai insolente.

„Fiindcă ei de bucurie încă nu credeau și se mirau, El le-a zis: aveți aici ceva de mâncare? I-au dat o bucată de pește fript și un fagure de miere. El le-a luat și a mâncat înaintea lor.“ Luca 24, 41—43.

INFORMAȚIUNI

Sărbătorile învierii în Cluj. Este pentru a doua oară, când marele praznic al Paștilor a fost ținut în noua Catedrală din Cluj. Precedate de slujbele triste din săptămâna patimilor, cu predici ce-au impresionat credincioșii, sărbătorile Învierii s'au desfășurat într'un cadru de bucurie și de strălucire duhovnicească. Atât la învierea dela miezul nopții, cât și la liturghia festivă din ziua întâi a slujit însuș P. Sf. Episcop Nicolae înconjurat de un mare sobor de preoți. La sfârșit publicul a ascultat cu viu interes frumoasa pastorală, plină de îndemnuri curate a marelui nostru Ierarh. Toate autoritățile, în frunte cu șefii lor supremi au ținut să asiste la aceste mari solemnități religioase. În zilele următoare slujbele s'au săvârșit tot în aceeași atmosferă de înălțare, ce a atras sub marea cupolă bizantină un public foarte numeros, mângăiat și prin graiul elocvent al amvonului. Răspunsurile liturghice au fost date cu mare artă de corul mixt dirijat de maestrul A. Bena.

10 Mai la Cluj. Pe o vreme admirabilă s'a sărbătorit în capitala Ardealului ziua de 10 Mai, cu un fast deosebit. La ora 9 dimineața s'a săvârșit doxologia în catedrală, fiind prezente toate autoritățile civile și militare, în mare ținută. Predica plină de miez a ținut-o pâr. consilier Dr. V. Sava. Corul teologilor a intonat Imnul Regal. La ora 10 a. m. a avut loc, tot în fața catedralei, marea defilare a trupelor, a foștilor ofițeri și a tinerimii preregimentare. Publi-

cul, mai numeros ca ori când, a rămas profund impresionat de disciplina și moralul armatei. La ora 11¹/₂ a. m. au fost recepții în sala festivă a prefecturii, după masă la ora 3 s'a dat un festival reușit la Teatrul Național, iar seara retragere cu torțe. Românii au trăit o zi din cele mai frumoase. În catedrală și la defilare a asistat și P. Sf. Episcop Nicolae, înconjurat de fruntașii bisericii.

Adunarea eparhială dela Sibiu. În mod excepțional adunarea arhidiecezană s'a deschis anul acesta Duminecă în 5 Mai, desfășurându-se în aceleași cadre solemne și serioase, ca întotdeauna. Î. P. Sf. Mitropolit Nicolae a rostit o înțeleaptă cuvântare de deschidere, examinând problemele grave dela ordinea zilei, în legătură cu situațiunea bisericii, și mărturisindu-și convingerea fermă, că norii se vor risipi dacă se va menține legătura strânsă între ierarhie și popor de-oparte, între credință și conducătorii țării de alta, așa cum a fost în tot trecutul neamului nostru. Apoi s'au format comisiunile și s'a trecut la desbaterea rapoartelor înfățișate de către Consiliul arhiepiscopesc. Adunarea a soluționat toate chestiunile, ce i s'au prezentat, în acord cu interesele superioare de viață ale Bisericii.

Promovare. În ziua de 20 Aprilie a. c. a fost promovat doctor în drept al Universității „Regele Ferdinand I“ Părintele Ioan Cociuban, paroh al bisericii Sf. Nicolae din Cluj.

Felicitările noastre!

Alegerea de Mitropolit dela Blaj. Marți în 7 Mai c. s'a întrunit la Blaj sinodul electoral pentru desemnarea celor trei candidați la scaunul de Mitropolit greco-catolic. Au votat toți alegătorii, iar rezultatul a fost următorul: 42 voturi Episcopul Al. Nicolescu dela Lugoj, 27 voturi Episcopul Iuliu Hossu dela Cluj, 12 voturi Episcopul Traian Frențiu dela Oradea. Au mai obținut: pâr. canonic Victor Macaveiu, vicar capitular 6 voturi, Episcopul Al. Răsu dela Baia 11 voturi și canonicul I. Bălan 2 voturi. Alegerea a decurs în ordine. Rămâne acum să se vadă, care din cei votați va obține aprobarea guvernului, spre a fi numit Mitropolit de către Vatican. — Din partea noastră ținem să constatăm, că P. Sf. Episcop Al. Nicolescu s'a dovedit prin scrieri și acțiuni, un neîmpăcat dușman al Bisericii naționale ortodoxe.

Conferința de primăvară a preoțimei din protopopiatul Luduș s'a ținut în ziua de 17 Aprilie a. c. în parohia Chețani. După mărturisirea preoților și săvârșirea sf. liturghii, pâr. prot. R. Popa deschide ședința printr'un cuvânt înțelept. Se citesc apoi rapoartele despre activitatea în parohie de către preoții Petru Șeulean-Miheș, Octavian Hârșan-Șeulia și Ioan Velțan-Chinciș. Rapoartele se înaintează în scris de toți preoții din protopopiat.

P. O. D. prot. R. Popa dă apoi câteva îndrumări profesionale instructive și de mare importanță. Să reîmprospătează unele ordine mai vechi, cu privire la serviciile divine, catechizație, absențele preoților din parohie etc. și în sfârșit asupra oficiilor parohiale. Pentru ca oficiile parohiale să fie bine conduse se cere pricepere și multă conștiinciozitate. Toate lucrările noastre de cancelarie pe viitor trebuiesc să fie curate, exacte, ordonate și frumoase, pentru că în felul acesta pe lângă că numai așa este bine, dar ușurăm în mare măsură și din greutățile exactoratului nostru dela Cluj.

Pr. I. Velțan dă apoi citire regulamentului „Fondului de economii, împrumut și ajutor“ al preoțimei din protopopiatul nostru, pe care adunarea generală îl aprobă fără nici o modificare. Dela înființare și până la 17 Aprilie a. c., conform bilanțului și a actelor justificative, s'au dat membrilor săi împrumuturi de 28.000 Lei. Acest fond care se alimentează din taxe de înscriere și cotizații, atât din punct de vedere moral cât și material ne prezintă o mulțime de avantaje. După cum se desprinde din cele de mai sus, conferința aceasta a avut un caracter mai mult administrativ.

Pr. Ioan Velțan.

Luna Bucureștilor. Primăria capitalei a avut ideea frumoasă să organizeze o mare expoziție în Parcul Carol, bine cunoscut și de ardeleni încă dela

neuitata expoziție jubilară din 1905. Menirea ei este să arate progresele uriașe, pe cari le-a realizat Bucureștii în curs de 100 ani, sub toate aspectele. În acest scop se vor reproduce în miniatură și în proporții originale clădiri și colțuri vechi, care făceau faima capitalei, se vor da stampe, fotografii, desene cu diferite vederi, se va face muzică, joc și cântec pe legea veche etc. într'un cuvânt se va căuta prin toate mijloacele disponibile să fie redată viața de altădată. Alături vor fi tot felul de distracții pentru publicul vizitator. Deschiderea solemnă s'a făcut Joi 9 I. c. în prezența M. S. Regelui Carol II. Expoziția ține o lună și se acordă reducere de 50% pe C.F.R.

Parohia ortodoxă rom. Cluj (Dâmbul Rotund) va ține Duminecă 12 Mai a. c. ora 4 p. m., în școala primară de stat Nr. 10 din Cluj (Dâmbul Rotund) o *serbare religioasă* cu următorul program: 1. „Pe-al nostru steag“ de C. Porumbescu. 2. Hristos și munca, conferință de Pr. G. Relea. 3. „Horă“ de T. Popoviciu. 4. Declamare. 5. Cântecul fusului din opera „Vasul Fantomă“. 6. „La o rândunică“ de I. Costescu, solo quartet. 7. Declamare. 8. „La Tisa“ de I. Solovin. 9. Încheierea serbării. — Cântările vor fi executate de corul Școlii profesionale de fete, sub conducerea dnei Prof. I. Stoianu. — Intrarea liberă.

Săptămâna cărții. Deodată cu luna Bucureștilor se organizează în expoziție, dar și în toate librăriile din țară o săptămână a cărții. Scopul ei este să trezească în toate păturile sociale, dar mai ales la sate un interes sporit pentru cultură, și să stimuleze organizarea de biblioteci populare și ieftinirea cărții. E un gând frumos, care merită cea mai caldă încurajare din partea intelectualilor și instituțiilor noastre de cultură. Sperăm că „Astra“ va lua parte activă, prin experiența ei bogată, la această largă ofensivă a cărții, pornită din inițiativa generoasă a marelui nostru Rege.

Serbări mari în Anglia. Regele Gheorghe și Regina Maria împlinind 25 ani de domnie, guvernul a organizat niște serbări grandioase la Londra, cari s'au desfășurat în săptămâna trecută cu un fast nemai văzut. Pregătirile acestui praznic au ținut luni de zile, demonstrând, prin măreția și strălucirea lui extraordinară, cât de bogată este Anglia și cât de mult își iubește pe Suveranii ei. Zeci de mii de englezi și alți curioși s'au grăbit să vie din coloniile și domniunile îndepărtate, spre a se bucura de evenimentul național prins în cadru de vis și basme. Cadou-

rile primite de sărbătorii au fost imense și neprețuite. Ele sunt deplin meritate, prin viața exemplară oferită de suverani ca un omagiu marelui imperiu britanic. E destul să menționăm, că Regele Gheorghe citește în fiecare zi un capitol din sf. Scriptură, urmând credincios poveștile ei.

Studentii Academiei teologice din Cluj, în propagandă culturală la sate. Un grup de studenți, în frunte cu dnii profesori P. O. D. Dr. Vasile Sava, consilier eparhial și Dr. Vasile Petrașcu, s'au deplasat a doua zi de Paști în comuna Bandulde-Câmpie, unde au dat un concert admirabil, executând cântări religioase și laice.

În partea I. un esențial punct l-a constituit conferința dlui Dr. Vasile Sava, despre „Stat și Biserică“. Distinsul conferențiar a tratat problema cu multă competență. Se ocupă în deosebi de legile de organizare ale bisericii ortodoxe și altor culte cari ființează pe pământul țării noastre și arată datoria statului față de biserică.

Programul s'a terminat prin cuvântul de încheiere rostit de dl Iuliu Goșescu, președ. societății, care arată scopul deplasării studenților, de a contribui și ei cu o mică parte la ridicarea standardului de viață al neamului nostru.

O broșură de propagandă catolică. Episcopia uniată din Oradea a tipărit zilele trecute o broșură intitulată „Bisericele românești“, care conține 20 de răspunsuri la o anchetă interpretată de dl I. Georgescu.

Cine-i autorul și ce vrea ancheta? Este secretarul de tristă memorie al „Astrei“, de unde a fost dat afară pentru diferite nereguli, între cari și falsul îndrăzneț cu broșura despre Gheorghe Lazăr. Drept răsplată a fost hirotonit preot catolic și făcut canonic la Oradea, dar cu domiciliul în București. Lipsit de ocupații serioase, i s'au dat însărcinări de spion prin ministere, misionar al catolicismului și mai ales de detractor al ortodoxiei românești. Astfel a ticluit patru întrebări pe tipic iezuitic și a cerut răspunsuri dela 40 de bărbați. Dar să vedeți cum. Majoritatea uniții din Ardeal în frunte cu președ. Agrului, iar restul ortodocși din *vechiul regat*, cu excepția dlui prof. Sextil Pușcariu. Fiind vorba de unirea bisericilor românești, dl Georgescu a întrebât foarte perfid pe cei chestionați, dacă e să ne îndreptăm spre orientul *greco slav* sau apusul *latin*? Și atunci, sacul a căpătat petecul dorit. Căci celebritățile uniate, de talia Dejeilor minusculi s'au repezit din nou la imunde divagații contra ortodoxiei naționale. Și așa, scopul broșurii uniate a fost atins.

Demascând această proaspătă manoperă papistașă, ținem s'o înfierăm așa precum merită. Dar vom reveni.

Venizelos condamnat la moarte. Curtea marțială din Atena a condamnat la moarte pe faimosul bărbat de stat Venizelos, din cauza revoluțiunii recente, ce a deslănțuit-o îm-

potriva patriei sale. Pe urma atâtor zguduiri a pornit acum un curent serios de părăsire a republicii, impusă de Venizelos, și de revenire la monarhia constituțională.

„Spirit și Materie“. Sub acest titlu dl I. Colfescu, procuror în Cluj, a tipărit o voluminoasă lucrare, cu pretenția de a rezolva filosofic problemele mari ale neamului și statului. Ziarul „Unirea“ din Blaj reproduce, cu mare bucurie, un capitol, în care autorul vestește ortodoxia și cântă osanale catolicismului, la care ne îndeamnă să trecem cu toții. De unde se vede clar valoarea dubioasă a cărții. Regretăm profund această mare rătăcire a fiului bisericii noastre.

Nou motiv de divorț în Germania. O jurisprudență a tribunalului Reichului a stabilit mai nou, că de acum înainte injuriile adresate dlui Hitler trebuiesc considerate ca o cauză legală de divorț. Într'adevăr, tribunalul Reichului a confirmat sentința de divorț dată de instanța inferioară, în procesul intentat de un cetățean, a cărui soție rostise cuvinte injurioase la adresa dlui Hitler.

Consiliul Eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 3223—1935.

Comunicat oficial.

Dl Ministru al Cultelor prin rezoluția Nr. 41.881—4288, ne înconștințează, că legea pentru pensionarea din oficiu a preoților, cari au împlinit vârsta de 70 de ani, s'a publicat în „Monitorul oficial“ Nr. 94 din 20 Aprilie a. c. Aceasta pentru orientarea celor ce-i privește.

Cluj, la 6 Mai 1935.

Consiliul eparhial.

Nr. 18/1935.

(6) 1—1

Publicație de licitație.

Consiliul parohial ortodox român din Căpușul-Mare, județul Cluj, dă în întreprindere pe cale de licitație minuendă *edificarea noiei biserici*, conform planului și devizului întocmit de dl inginer Dr. Leo Bohățel și aprobat de Vener. Consiliu eparhial ortodox român din Cluj cu Nr. 3297—1933, și cu condițiile speciale anexate la deviz și invită pe cei interesați ca în termen de 15 zile dela data publicării în „Renășterea“ să-și înainteze oficiului parohial Căpușul-Mare, oferte în scris pe lângă un vadiu de 10% dela suma devizului de Lei 226.812, fie în numerar fie în hârtii de valoare.

Licitatia se va ținea la 21 Mai a. c., ora 3 $\frac{1}{2}$ d. m., în cancelaria oficiului parohial din Căpușul-Mare.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința lucrarea fără considerare la prețuri și condiții, aceluia dintre ofertanți care va prezenta mai multă garanție și soliditate.

Epitropia nu supoartă nici un fel de spese pentru deplasare. Planul și devizul și condițiile speciale se vor putea vedea la oficiul protopopesc ortodox român din Huedin.

Căpușul-Mare, la 30 Aprilie 1935.

I. Mocanu, pr. adm. N. Matei, epitr.

Văzut: A. Muntean, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.